30/11/2021

Διεξήχθη η 3η συνάντηση του Σεμιναρίου Επιμόρφωσης Κατηχητών-τριών της Αρχιεπισκοπής Αθηνών

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

Τη Δευτέρα 29 Νοεμβρίου 2021 πραγματοποιήθηκε η τρίτη διαδικτυακή συνάντηση του Σεμιναρίου Επιμόρφωσης Κατηχητών-τριών, που συνδιοργανώνει το Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμορφώσεως της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών σε συνεργασία με το Ίδρυμα Νεότητος και Οικογένειας Ι.Α.Α, με την ευλογία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος, κ.κ. Ιερωνύμου Β΄.

Ο κ. Θανάσης Ν. Παπαθανασίου (Αναπλ. Καθηγητής Ιεραποστολικής στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθήνας- Αρχισυντάκτης του περιοδικού “Σύναξη”), ανέπτυξε το θέμα: **«Το ανθρώπινο υποκείμενο και ο πολιτισμός: Δεσμοί και δεσμά».**

Ο ομιλητής ξεκίνησε την εισήγησή του από την ανάλυση της έννοιας «πολιτισμός» (που δεν είναι μόνο τα υψηλά επιτεύγματα, αλλά είναι δημιουργία), καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι κι εμείς είμαστε δημιουργοί πολιτισμού, αλλά και αντικείμενα πολιτισμού. Δεν είναι σωστή η ουσιοκρατική αντίληψη του πολιτισμού, αλλά σημασία έχει να διερευνηθεί η σχέση της θρησκείας/ χριστιανικής πίστης με τον πολιτισμό/ούς.

Ο κ. Παπαθανασίου συνέχισε με μία σημαντική αναφορά στην έννοια «πιστότητα στην ιθαγένεια» (που χαρακτήριζε τις αρχαίες πολυθεϊστικές κοινωνίες), ως αυτή που γεννά την αλήθεια. Η πολυθεΐα, στη βασική μορφή της (πέρα, δηλαδή, από μετασχηματισμούς που μπορεί να υφίσταται σε διάφορες συγκυρίες) έχει δυο βασικά χαρακτηριστικά:

1. Δίνει προτεραιότητα στην ιθαγένεια, δηλαδή στην εντοπιότητα, με τοπική ή φυλετική ή πολιτισμική έννοια ή μ’ όλες αυτές μαζί. Σε κάθε περίπτωση, αυτό σημαίνει ότι κάθε επί μέρους συνάφεια (γεωγραφική, φυλετική, πολιτισμική) έχει τη δική της θρησκευτική ταυτότητα, η οποία δεν μπορεί να αφορά άλλη συνάφεια. Όπως κάθε λαός/ τόπος έχει το δικό του νερό και το δικό του κλίμα, κατά παρόμοιο τρόπο έχει τον δικό του θεό ή θεούς.
2. Δεν εμπεριέχει την έννοια της ιεραποστολής και της μεταστροφής.

Για τον προ-χριστιανικό κόσμο δεν υπάρχει η έννοια της ανθρωπότητας. Δεν υφίσταται η αίσθηση ότι όλοι οι άνθρωποι είναι αδέλφια μεταξύ τους. Και επιπλέον δεν παρατηρείται η πεποίθηση ότι υπήρχε μία παγκόσμια αλήθεια για όλους. Θρησκεία και Πολιτισμός είναι άρρηκτα δεμένα. Στο παράδειγμα της Αρχαίας Αθήνας βλέπουμε την εισδοχή νέων θεών, οι οποίοι όμως έμπαιναν κάτω από τη θρησκεία της πόλεως. Παρόλα αυτά η δημοκρατική/ ανεκτική Αθήνα δεν αντέχει

το κήρυγμα του Σωκράτη. Κατηγορήθηκε ότι εισάγει καινά δαιμόνια. Ο Σωκράτης τόλμησε, δηλαδή, να αμφισβητήσει τη θρησκεία της πόλεως, αμφισβήτησε την ιθαγένεια, γιατί προέταξε την αλήθεια.

Στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία υπήρχε ανεκτικότητα προς τις θρησκείες. Όμως προς τι οι διωγμοί;

Ο Χριστιανισμός έφερε μία ανατροπή/ επανάσταση που αντιστοιχεί σε φιλοσοφικές ανησυχίες. Ο Χριστιανισμός έφερε τη ρήξη ότι δεν είναι άρρηκτα δεμένα ο πολιτισμός με την ιθαγένεια. Όταν προτάξουμε το ζήτημα της αλήθειας, τότε όλα τα κρατούντα καταρρίπτονται. Υπήρξε, επομένως, η ρήξη με την πατρώα πίστη χάριν της αληθείας.

Γι’ αυτό και οι Χριστιανοί ένιωσαν ότι τους αφορούσε άμεσα η παγκοσμιοποίηση. Λόγω αυτού έγιναν οι διωγμοί. Έτσι, οι Ρωμαίοι ένιωσαν ότι διασαλεύεται η παγκόσμια ισορροπία του σύμπαντος, όσον αφορά στην ιθαγένεια (Pax Deorum).

Στο τέλος της εισήγησής του ο κ. Παπαθανασίου κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

- Όποτε ο Θεός μιλάει στον άνθρωπο, δεν μιλάει μία εσωτερική διάλεκτο της Αγίας Τριάδας, αλλά μιλάει τη γλώσσα του συνομιλητή του. Γι’ αυτό και δεν υπάρχει ιερή γλώσσα.
- Η έκφραση είναι δουλειά του ανθρώπου με όλα τα πολιτιστικά μέσα που έχει. Ο πολιτισμός καλείται να εκφράσει αυτή την αλήθεια. Να γίνει σάρκα του.
- Ο Χριστός έγινε πραγματικά και άνθρωπος, όμως δεν εγκιβωτίζεται σε αυτή τη σάρκα, γι’ αυτό η σωτηρία είναι για όλους τους ανθρώπους.
- Το ζητούμενο είναι η παγκοσμιότητα της αγάπης. Δεν υπάρχει αλήθεια χωρίς αγάπη. Έχουμε έναν Θεό πονετικό, στον Οποίο ταυτίζονται η Αλήθεια και η Αγάπη. Όλες οι εκφάνσεις χριστιανικού φανατισμού είναι κατακριτέες.
- Το Άγιο Πνεύμα όπου θέλει πνει. Όπου υπάρχει κάτι καλό στην ανθρώπινη ζωή, εκεί υπάρχει μυστική δράση του Ενός και Αληθινού Θεού!

Επομένως, καλούμαστε να είμαστε ομολογητές και κήρυκες της αλήθειας, ότι ο Θεός είναι ο Μοναδικός Θεός. Η κήρυξη του Χριστού είναι η κήρυξη της αλήθειας του Ευαγγελίου με τον τρόπο του Χριστού.

Στη συνέχεια, ακολούθησαν απορίες και προβληματισμοί από τους συμμετέχοντες, στους οποίους ο κ. Παπαθανασίου απάντησε με επιπλέον διευκρινίσεις και αναλύσεις επί του θέματος αλλά του διαχωρισμού νεωτερικότητας και μετανεωτερικότητας.

Στην επόμενη διαδικτυακή συνάντηση, που θα πραγματοποιηθεί συν Θεώ τη

Δευτέρα 13 Δεκεμβρίου, θα έχουμε την ιδιαίτερη τιμή και χαρά να ακούσουμε τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικόλαο, ο οποίος θα αναπτύξει το πολύ σημαντικό θέμα: **«Ασθένεια και υγεία. Ο πόνος στη ζωή του ανθρώπου. Θεολογική θεώρηση».**